

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
végzése**

Az ügy száma: Kvk.II.37.967/2016/2.

A tanács tagjai: . Tóth Kincső a tanács elnöke
. Márton Gizella előadó bíró
. Kalas Tibor bíró

A kérelmező:

A kérelmező képviselője:

Az ügy tárgya: népszavazási ügyben hozott határozat bírósági
felülvizsgálata

A bírósági felülvizsgálat iránti kérelmet benyújtó: kérelmező

A felülvizsgálni kért határozat: Nemzeti Választási Bizottság 144/2016. számú határozata

Rendelkező rész

A Kúria a Nemzeti Választási Bizottság 144/2016. számú határozatát részben és akként változtatja meg, hogy a ... Párt a „Szavazz Érvénytelenül App” applikáció 2016. október 2-án történő működtetésével megsértette a népszavazási eljárásról szóló 2013. évi CCXXXVIII. törvény 1. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó, a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény 2. § (1) bekezdés e) pontjában meghatározott rendeltetésszerű joggyakorlás elvét. A ... Párt terhére kiszabott bírságot 100.000 (százezer) forintba leszállítja.

A le nem rótt eljárási illetéket az állam viseli.

A végzés ellen további jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

Az ügy alapjául szolgáló tényállás

[1] ... (a továbbiakban: beadványozó) kifogást nyújtott be a ... Párt (a továbbiakban: kérelmező) és a ... Kft. (a továbbiakban: X. Kft.) ellen. Előadta, hogy a kérelmező „Szavazz Érvénytelenül App” mobiltelefon applikációjának használatára és a szavazólapok lefényképezésére buzdította a választópolgárokat az országos népszavazás napján annak ellenére, hogy a Nemzeti Választási Bizottság (a továbbiakban: NVB) a 144/2016. számú határozatában a jogsértést megállapította és a kérelmezőt a jogsértéstől eltiltotta. Kérte a népszavazási eljárásról szóló 2013. évi CCXXXVIII. törvény (a továbbiakban: Nsztv.) 1. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó, a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény (a továbbiakban: Ve.) 2. § (1) bekezdés a) pontja szerinti választás tisztaságának elve, a Ve. 2. § (1) bekezdés e) pontjában meghatározott jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlás elve, valamint az Alaptörvény 2. cikk (1) bekezdésében foglalt, a választások titkossága elve megsértésének megállapítását a kérelmezővel és az X. Kft.-vel szemben, valamint a

jogsértőknek a további jogszabálysértéstől való eltiltását, bírság kiszabását.

- [2] Az NVB a 2016. október 7. napján kelt 144/2016. számú határozatával a kifogásnak részben helyt adott, megállapította, hogy a kérelmező a „Szavazz Érvénytelenül App” applikáció aktiválásával megsértette az Alaptörvény 2. cikk (1) bekezdésében deklarált, a választások titkosságának alapelvét, az Nsztv. 1. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó Ve. 2. § (1) bekezdés a) pontja szerinti választás tisztaságának az elvét, a Ve. 2. § (1) bekezdés e) pontjában meghatározott jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlás elvét. A kérelmezőt a Ve. 218. § (2) bekezdés d) pontja alapján 832.500 forint bírság megfizetésére kötelezte.
A kérelmezővel szembeni további kifogást és az X. Kft.-vel szembeni kifogást elutasította.
- [3] Az NVB a becsatolt bizonyítékok alapján megállapította, hogy a kérelmező a „Szavazz Érvénytelenül App” applikációt aktiválta az országos népszavazás napján, ezáltal lehetővé tette a felhasználók számára, hogy oda a szavazólapról készített fényképfelvételeiket feltöltsék, azt a többi felhasználóval megosszák, amit számos választópolgár meg is tett.
- [4] Az NVB a 118/2016. számú határozatában az applikációt és az annak alkalmazásával történő közzétételre felhívást vizsgálta, és azt állapította meg, hogy a kérelmező megsértette az Alaptörvény 2. cikk (1) bekezdését, a Ve. 2. § (1) bekezdés a) és e) pontjait és a kérelmezőt a további jogsértéstől eltiltotta. Kifejtette, hogy ez a határozat a szavazás napján még nem emelkedett jogerőre, mert ellene bírósági felülvizsgálat iránti kérelem folytán bírósági eljárás volt folyamatban. Az NVB a fenti jogsértéseket a népszavazás napján történt, a kérdéses applikáció aktiválásával a szavazólapokról készített fényképfelvételek közzétételének lehetővé tétele kapcsán is, az NVB 12/2014. számú iránymutatásában (a továbbiakban: Iránymutatás) foglaltakra is figyelemmel, fennállónak ítélte. Arra tekintettel, hogy az applikáció működtetése, elérhetővé tétele - kampányeszközként - alkalmas volt a választói akarat befolyásolására, a választási kampány szabályainak megsértése miatt a kérelmezővel szemben bírságot szabott ki. A bírság kiszabásakor értékelte a jogsértéssel érintettek körének nagy számát, a jogsértés súlyosságát, országos kiterjedtségét, a jogsértés ismétlődő jellegét, a 118/2016. számú határozatban foglalt szankciókkal való szándékos, egyértelmű szembehelyezkedés tényét.
- [5] Az X. Kft.-vel kapcsolatban jogsértést, azt igazoló bizonyítékok hiányában, nem állapított meg.

A bírósági felülvizsgálat iránti kérelem

- [6] Az NVB határozatával szemben a kérelmező terjesztett elő bírósági felülvizsgálat iránti kérelmet, annak részbeni, a kifogásnak helyt adó részének megváltoztatása és elsődlegesen a kifogás elutasítása, másodlagosan az Alaptörvény 2. cikk (1) bekezdésének és a Ve. 2. § (1) bekezdés a) pontjának megsértése megállapításának és a bírság kiszabásának mellőzése iránt.
- [7] Álláspontja szerint a határozat sérti az Alaptörvény 2. cikk (1) bekezdését, IX. cikk (1) bekezdését, valamint a Ve. 2. § (1) bekezdés a) és e) pontjait, 47. § (2) bekezdését, 218. § (2) bekezdés d) pontját, az Nsztv. 79. § (1) bekezdését, a Ve. 223. § (3) bekezdés b) pontjára figyelemmel a Ve. 219. § (1) bekezdését.
- [8] Rámutatott, hogy az applikáció 2016. október 2-án történt aktiválása miatt marasztalták el, holott az applikáció 2016. szeptember 25-től elérhető volt, ezért az - az Nsztv. 79. § (1) bekezdése alapján - csak 2016. szeptember 30-ig lett volna kifogásolható. A 2016. október 3-i kifogás ezért elkésett, a Ve. 215. § b) pontjára figyelemmel nem állapítható meg jogsértés.
- [9] Utalt arra, hogy az NVB 118/2016. számú határozata felülvizsgálata tárgyában a Kúria Kvk.VI.37.942/2016/2. számon hozott végzésében csak a Ve. 2. § (1) bekezdés e) pontjának sérelmét állapította meg, a többi jogsértést nem, kérte a végzés indokait figyelembe venni.
- [10] A bírság kiszabását is sérelmezte, másodlagosan annak szempontjai értékelését is törvénysértőnek tartotta. Álláspontja szerint nem a választási kampány szabályainak megsértése miatt marasztalták

el, mert a határozatban az érvénytelen szavazat leadására való buzdítás jogszerűtlenségét nem állapították meg, a választói akarat befolyásolására való alkalmasságot az NVB csak az applikáció nevével kapcsolatban rögzítette, ezért az esetleges jogsértésért nem szabható ki bírság.

- [11] A bírság kiszabásának szempontjait az NVB helytelenül mérlegelte. Hivatkozott arra, hogy a 118/2016. számú határozatban foglalt jogsértések egy részét a Kúria a Kvk.VI.37.942/2016/2. számú végzésében nem találta fennállónak, így azok a jogsértések ebben az eljárásban sem állapíthatók meg a terhére. A véleménynyilvánítás módjának esetleges jogsértő jellege - álláspontja szerint - nem olyan súlyú, hogy az a bírság kiszabását indokolttá tenné. A 118/2016. számú határozat nem volt jogerős, nem teremtett számára kötelezettséget, így az azzal való szembehelyezkedés nem lehet alap a bírság kiszabására.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [12] A bírósági felülvizsgálat iránti kérelem az alábbiak szerint részben alapos.
- [13] A Kúria a bírósági felülvizsgálati kérelem folytán az NVB határozatának csak a kérelmezőre vonatkozó rendelkezéseit vizsgálta, mert a Ve. 222. § (1) bekezdése értelmében a felülvizsgálatnak nem volt tárgya az X. Kft.-re vonatkozóan hozott döntés.
- [14] A Kúria elsőként az eljárási kifogást vizsgálta. A Kúria a kérelmezőnek a kifogás elkészítése kapcsán felhozott érveit nem találta megalapozottnak. Az Nsztv. 79. § (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy az országos népszavazási eljárásban a jogorvoslat benyújtására és elbírálására rendelkezésre álló határidő öt nap. Ha a határidő utolsó napja nem munkanapra esik, a határidő csak az azt követő legközelebbi munkanapon jár le.
- [15] A jogorvoslati határidő a kifogással érintett magatartás, cselekmény kezdetétől, illetve annak észlelésétől, továbbá folyamatos cselekmény esetén a cselekmény, illetve magatartás befejezésétől veszi kezdetét. Mindaddig, amíg a kifogás alapjául szolgáló cselekmény, magatartás folyik, a jogorvoslati határidő nem kezdődik meg, és nem telhet le.
- [16] A bírósági felülvizsgálat iránti kérelmében a kérelmező maga állította, hogy az applikáció 2016. szeptember 25-től folyamatosan elérhető volt, ezért a jogorvoslati határidő a 2016. október 3-án benyújtott kifogás tekintetében nem telt el, a kifogás nem késett el. Mindezek alapján a beadványozó kifogása elkésettség címén a Ve. 215. § b) pontja szerint érdemi vizsgálat nélkül nem volt elutasítható, azt az NVB-nek érdemben kellett vizsgálnia.
- [17] A Kúria az érdemi jogsértések vizsgálata kapcsán előrebecsátja, hogy ugyanennek az applikációnak a vizsgálata tárgyában az NVB által meghozott 118/2016. számú határozat bírósági felülvizsgálata során született Kvk.VI.37.942/2016/2. számú végzésben kifejtett indokolást, érvelést a Kúria jelen tanácsa is osztja, attól eltérni nem kíván és az abban a végzésben foglalt indokolás megismétlése nélkül a jelen ügyre nézve is azt állapította meg, hogy a vizsgált applikáció a 2016. október 2-án történő alkalmazásának lehetővé tétele, az applikációra a szavazólapok fényképfelvételeinek feltöltése és megosztása nem sérti az Alaptörvény 2. cikk (1) bekezdését, a Ve. 2. § (1) bekezdés a) pontját, azaz a választások titkosságának alapelvét, a választás tisztaságának elvét, a Ve. 2. § (1) bekezdés e) pontjában szabályozott jóhiszemű joggyakorlás elvét, de sérti a Ve. 2. § (1) bekezdés e) pontjában foglalt rendeltetésszerű joggyakorlás elvét.
- [18] E körben a Kúria a Kvk.VI.37.942/2016/2. számú végzésből kiemeli, hogy a választások titkosságának alapelve arra tekintettel nem sérült, hogy az applikáció - a nem vitatott tények szerint - nem adott lehetőséget arra, hogy az azt felhasználók személyes adataihoz hozzáférjenek, így az alkalmazással nem lehetett adott szavazatot az azt leadó személyhez kötni. Az Nsztv. és a Ve. szabályai, valamint a szavazás lebonyolításának meghatározott rendje biztosítják a választópolgárok

titkosan történő szavazását. A Kúria - idézett végzésben kifejtett - álláspontja szerint nem sérti a választás, szavazás titkosságát, ha a választópolgár a szavazólapról a szavazófülkében fényképfelvételt készít, mert ezt tiltó jogszabályi rendelkezés nincs. A szavazólap arra szolgál, hogy a szavazásra feltett kérdésben a választópolgár véleményt nyilvánítson, ezzel ellentétes felhasználása a rendeltetésszerű joggyakorlás elvébe ütközik. A rendeltetésszerű joggyakorlás elvébe ütközik ezért, ha az arról a véleménynyilvánítást követően készített fényképfelvételt a perbeli applikációra feltöltik, azt közzéteszik. A konkrét tényállást vizsgálva a választópolgár véleménynyilvánítási szabadsága a választáshoz kapcsolódóan kétirányú: egyrészt a választásra feltett kérdésben szavazatával véleményt nyilváníthat, másrészt lehetősége van arra, hogy szavazatának tartalmát szóban, írásban, vagy más módon - például közösségi vagy más internetes oldalon - másokkal megossza. A Kúria az applikációban foglaltakat és az arra való feltöltésre való biztatást nem azért tartja a rendeltetésszerű joggyakorlásba ütközőnek, mert az applikáció lehetőséget ad a választópolgároknak - személyes visszakövetés nélkül - a szavazatuk tartalmának közlésére, hanem annak módja - a szavazólapokról készült fényképfelvételek és ezek feltöltése - miatt.

- [19] Az applikációval kapcsolatban a kérelmező rendeltetésellenes joggyakorlást tanúsított, azonban a jogsértés nagyságának mértéke nem alkalmas a Ve. 2. § (1) bekezdés a) pontjában szabályozott választás tisztaságának megóvása alapelve sérelmének megállapítására, mert ez a jogsértés az országos népszavazás tisztaságát érdemben nem befolyásolta. Az applikáció létrehozása és az arra való feltöltésre történő felhívás nem sérti a jóhiszemű joggyakorlás alapelvét. A kérelmező rosszhiszeműségére pedig nem volt bizonyíték.
- [20] Mindebből következően a kérelmező a 2016. október 2-án tanúsított magatartásával az Alaptörvény 2. cikk (1) bekezdését és a Ve. 2. § (1) bekezdés a) pontja megsértését, a Ve. 2. § (1) bekezdés e) pontjában foglalt jóhiszemű joggyakorlás elvét nem sértette meg, ezeket a jogsértéseket az NVB jogszerűtlenül állapította meg. A kifogásnak egy okból lehetett helyt adni, azzal, hogy a kérelmező magatartása sértette a Ve. 2. § (1) bekezdés e) pontjában meghatározott rendeltetésszerű joggyakorlás elvét.
- [21] A Kúria az NVB határozatát abban a tekintetben ellentmondásosnak találta, hogy egyrészt kiemelte azt a tényt, hogy a korábbi határozata nem jogerős, ennek ellenére a bírság kiszabásakor a jogsértést mégis ismétlődő jogsértésnek tekintette és a korábbi határozattal való szembeszegülést súlyosbító körülményként értékelte. A jóhiszemű joggyakorlás körébe tartozik - többek között - a jogerős döntésben jogellenesnek minősített magatartástól való tartózkodás. A Ve. 47. § (2) bekezdése szerint még nem jogerős döntés esetében a nem jogerősen megtiltott magatartás tanúsításával a jóhiszemű joggyakorlás megsértése nem állapítható meg, és az ismétlődő jogsértés elkövetése sem állapítható meg. Mindezek alapján a Kúria a jóhiszemű joggyakorlás megsértését nem találta fennállónak.
- [22] Magyarország Kormánya által kezdeményezett, „Akarja-e, hogy az Európai Unió az Országgyűlés hozzájárulása nélkül is előírhasssa nem magyar állampolgárok Magyarországra történő kötelező betelepítését?” kérdésben 2016. október 2. napjára kitűzött országos népszavazás kampányidőszakában a kampánynak nem csak a feltett kérdés mikénti megválaszolása, hanem a részvétel vagy a távolmaradás is részét képezte, a választópolgári döntést tehát a kampányban résztvevők részéről többirányú befolyás érte, ezt állapította meg a Kúria a Kvk.IV.37.935/2016/4. számú végzésében. Mindebből következően az érvénytelen szavazás leadására buzdító applikáció működtetése, elérhetővé tétele alkalmas a választói akarat befolyásolására. Kampányeszköz lehet bármilyen eszköz, amely a választói akarat befolyásolására vagy annak megkísérlésére alkalmas a Ve. 140. §-a szerint, azaz a perbeli applikáció is. Kampánytevékenységnek minősül a Ve. 141. §-a értelmében a kampányeszköznek a kampányidőszakban történő felhasználása és minden egyéb, a kampányidőszakban a választói akarat befolyásolása vagy ennek megkísérlése céljából folytatott

tevékenység is. A kérelmező a Ve. 139. §-a szerinti kampányidőszakban a fentiek szerint kampánytevékenységet végzett, azt az NVB helytállóan állapította meg. A Kúria mindezek alapján azt a kérelmezői érvelést nem tartotta megalapozottnak, hogy az NVB csak az applikáció nevével összefüggésben állapította volna meg a választói akarat befolyásolására alkalmasságot.

- [23] A Kúria vizsgálta, hogy a Ve. 218. § (2) bekezdés d) pontja alapján a bírság jogszerűen került-e kiszabásra. Hangsúlyozza a Kúria, hogy a kampánytevékenység végzése során is be kell tartani a választási eljárás alapelveit, szabályait. Nem osztotta a kérelmezőnek a kampánytevékenység végzése kapcsán az arra való hivatkozását, hogy a véleménynyilvánítás módja miatt jelen ügyben bírság nem volt kiszabható. A jelen ügyben nem önmagában a véleménynyilvánítás módja miatt volt a kérelmező szankcionálva. A kampánytevékenység végzésére a Ve. 2. § (1) bekezdés e) pontjába, a rendeltetésszerű joggyakorlás elvébe ütközően került sor, ezért a szankcionálásra a Ve. 218. § (2) bekezdés d) pontja alapján jogszerűen került sor.
- [24] A bírság aránytalansága tekintetében a Kúria a kérelmező bírósági felülvizsgálati kérelmét alaposnak találta. A fentiekben kifejtett álláspont szerint a kérelmező nem több, hanem csak egy jogsértést követett el, a kampánytevékenység végzése során a Ve. 2. § (1) bekezdés e) pontjában foglalt rendeltetésszerű joggyakorlás elvét megsértve járt el, saját bevallása szerint folyamatos jogsértést megvalósítva. A több jogsértésért kiszabott bírság ezért nem áll arányban az egy jogsértésért kiszabható bírsággal.
- [25] Az NVB a bírság kiszabásánál mérlegelendő körülményeket tévesen vette számba és ezért azokat tévesen értékelte. A bírság kiszabásánál nem lehetett értékelési, mérlegelési szempont a jogsértés ismétlődése, mert a korábbi jogsértést még jogerőre nem emelkedett határozat állapította meg, ezért nem lehetett a korábbi, még nem jogerős határozattal való szembehelyezkedést sem a kérelmező terhére értékelni. A kérelmező elismerő nyilatkozatára figyelemmel az ismétlődés helyett a jogsértés folyamatossága kerülhetett értékelésre.
- [26] A fent kifejtettekre figyelemmel a Kúria a Ve. 231. § (5) bekezdés b) pontját alkalmazva az NVB határozatát a rendelkező részben foglaltak szerint, részben megváltoztatta és a bírság összegét a jogsértéssel arányban álló összegre leszállította.

Záró rész

- [27] A Kúria a bírósági felülvizsgálati kérelmet a Ve. 229. § (2) bekezdése alapján nemperes eljárásban bírálta el.
- [28] A tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt eljárási illetéket a kérelmező személyes illetékmentességre tett nyilatkozata alapján az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 5. § (1) bekezdés d) pontja, 43. § (7) bekezdése és a költségmentesség alkalmazásáról szóló 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14. §-a értelmében az állam viseli.
- [29] A végzés elleni jogorvoslat lehetőségét a Ve. 232. § (5) bekezdése zárja ki.

Budapest, 2016. október 18.

Dr. Tóth Kincső s.k. a tanács elnöke, Dr. Márton Gizella s.k. előadó bíró, Dr. Kalas Tibor s.k. bíró

A kiadmány hitelül:
tisztviselő